

[Morten Lange.]

de krav, man fra venstre-konservativ side med rette stiller, at ingen ung ska stilles helt dårligt, selv efter den lov om studenterstøtte, som man her tænker på at få ført frem.

Som sagt, vi er i hovedsagen tilfredse med det fremsatte lovforslag, fordi det betyder et enormt spring fremad. Vi er helt sikre på, at det ikke er slutstenen i denne udvikling; men hvis tempoet vil fortsætte i de kommende år, er der ingen tvivl om, at vi kommer nogen vegne.

Vi hilser med særlig tilfredshed, at lovforslaget, så vidt vi kan se, også giver mulighed for at støtte studenter, der går på studenterkursus. Det er ganske vist til dels aftenskoleundervisning, men vi ved, at det er nogle af de mest betrængte studerende, som gennemfører meget forcerede studier under overordentlig dårlige vilkår. I udvalget vil vi meget gerne se nærmere på, om der kan ydes en særlig anpart af støtten netop til de kursusstuderende, selv om de efter definitionen falder uden for ungdommens uddannelsesfond.

Målsætningen for hele dette lovgivningsarbejde er dobbelt: det er social retfærdighed, som altid har haft et højt sæde i dette tings debat, men det er også en samfundsmæssig nødvendighed, og det sidste har efterhånden presset mere og mere på. Demokratiseringen af den højere uddannelse vil naturligvis fremmes ved en sådan stipendieordning, men vi må være klar over, at grundlaget for demokratiseringen af den højere uddannelse lægges i folkeskolen; den ligger i at få de unge mennesker i 12-13 års alderen frem over de første hurdler. Den nye skolelov gør det nemmere, men der er meget at lappe på endnu i form af klassekvotienter o. s. v.

Med hensyn til det niveau, vi i dag beskæftiger os med, nemlig den højere uddannelse, må vi være klar over, at det er jo meget rart, at man kan se hen til, når man har fået sin uddannelse, at man muligvis eller måske får brugbare eller, som nogen har karakteriseret det her, får særdeles høje indkomster; men jeg vil faktisk mene, at de 4-5 år, som de unge må leve på, hvad man kan kalde: en, økonomisk set, overordentlig usikker, våd og hård sten, medens deres jævnaldrende er begyndt at investere i hjem, familie, knallerter, fjernsyn o. s. v.,

er en periode, som vi, hvis vi er interesseret i, at flest muligt af dem, som har evnerne til det, skal nå at få den højere uddannelse, må prøve på at mildne. Derfor må der investeres meget, derfor er de 60 mill. kr., som i dag foreslås, efter omstændighederne utvivlsomt et meget stort fremskridt; men vi har formodentlig dermed kun dækket ca. halvdelen af behovet, og det vil blive opgaven for kommende forhandlinger at gå længere og at få fyldt svælget helt ud.

Arne Bertelsen: Det er naturligvis heller ikke de uafhængige ubekendt, at det takket være samfundets strukturændring efterhånden er meget få forældre, som ser sig i stand til at underholde deres voksne børn under længere tids uddannelse ved offentligt anerkendte læreanstalter og fagskoler. Det er også vort partis ønske, at dygtige og evnerige unge — som lovforslaget udtrykker sig — ikke af økonomiske grunde hindres i at påbegynde og gennemføre en videregående uddannelse. Vi er derfor tilhængere af en nyordning af uddannelses-tidens finansiering, men vi foretrækker principielt en låneordning fremfor en stipendieordning og foretrækker en generel adgang til lån fremfor en ordning knyttet til ubemidlethedsbegrebet. En sådan ordning vil være dyrere i de første år, meget dyrere i de første 2-3 år, men derefter gradvis blive billigere, og på virkelig lang sigt billigere end ordningen efter det foreliggende lovforslag, samtidig med at der opnås en mere effektiv hjælp til de unge.

I den første tredjedel af uddannelses-tiden vil en stipendieordning formentlig være rimeligst, men derefter vil langt de fleste under uddannelse vide, om de egner sig, og om de er i stand til at gennemføre den fortsatte uddannelse. Efter dette tidspunkt må der efter vor opfattelse kunne gives langt videre mulighed for opnåelse af studielån. Under stipendieordningen skal der naturligvis tages hensyn til, om ansøgeren under sin forberedelse til fagstudiet har vist en sådan evne og vilje, at det begrundes for-modningen om vedkommendes egnethed.

Seminarieelever, som formentlig nu kommer regulært ind under fonden, og akademiingeniører har 3 års studietid, medicinere 7-8 års. Jeg besidder ikke tilstrækkelige oplysninger til at udregne den gennemsnitlige